

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Dragan Đorđević, Vlado Mareš, Tamara Skrozza, Vida Petrović Škero, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Zlatko Čobović, Snežana Andrejević i Bojan Cvejić, na sednici održanoj 29.12.2022. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „Otac političara silovao Amerikanku“, objavljenim 17.novembra u štamapnom izdanju i 16.novembra 2022. godine na svom portalu „Republika.rs“, dnevni list „Srpski telegraf“

1.prekršio je tačke 1 i 4 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda profesije, kao i da, kad je neophodno, konsultuje što više izvora i omogućiti im da iznesu svoj stav,

2.prekršio je tačku 3 Odeljka IV (Odgovornost novinara) o obavezi novinara da poštuje pravilo pretpostavke nevinosti i da ne sme nikoga proglasiti krivim do izricanja sudske presude,

3.prekršio je tačku 2 Odeljka V (Novinarska pažnja), po kojoj novinar ne sme slepo da veruje izvoru informacija i mora da vodi računa o tome da izvori informacija često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju svoje iskaze tim interesima,

4.prekršio je i tačku 1 Odeljka VII (Poštovanje privatnosti) o obavezi novinara da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Radomir Lazović, poslanik u Narodnoj skupštini Srbije, podneo je žalbu zbog teksta koji je, kako je naveo, direktno usmeren da ga uvredi objavljivanjem informacije dobijene od anonimnog izvora, bez ikakve provere i uz pogrešno navođenje imena njegovog pokojnog oca. Reč je o informacijama koje, kako je istakao u žalbi, nisu ni u kakvoj vezi sa bilo kojom njegovom aktivnošću, za koju postoji javni interes. Informacija se ne tiče njega direktno, nije u vezi sa politikama koje zastupa, a veruje i da je potpuno neistinita. Lazović je ukazao i na

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

to da je tekst objavljen praktično istog dana kada ga je redakcija obavestila da neće objaviti odgovor koji je dostavio na prethodni tekst. Zbog svega toga veruje da su prekršene tačka 4 poglavlja I Kodeksa, tačka 3 poglavlja IV, tačka 2 poglavlja V i tačka 1 poglavlja VII.

Redakcije „Srpskog telegrafa“ i portala „Republika.rs“ nisu odgovorile na žalbu.

Po mišljenju članova Komisije, ovakav tekst predstavlja drastičan primer kako se posredovanje medija i mogućnost da se javnom rečju utiče na stavove građana zloupotrebljava u svrhu političke propagande.

Komisija smatra da je važnije od prekršaja pojedinih tačaka Kodeksa koje se odnose na nepoštovanje prava na pretpostavku nevinosti ili prava na privatnost, to što se tekstom čitaocima praktično sugerise da neko čiji je otac, navodno ili zaista, bio osuđen za neko krivično delo, nema prava da se uopšte bavi javnim poslom, što je veoma opasno i mediji to ne bi smeli da rade.

Cilj teksta bio je, po svemu sudeći, da se Lazović diskredituje zbog nečega što nije ni u kakvoj vezi sa njegovim radom, aktivnostima i funkcijom koju obavlja i za šta ne postoji javni interes da se objavi. Time je prekršena tačka 1 poglavlja Istinitost izveštavanja, po kojoj se o događaju mora izvestiti tačno, objektivno, pravovremeno i u skladu sa javnim interesom. Način na koji je medij postupio u ovom slučaju je potpuno suprotan osnovnim standardima profesije propisanim Kodeksom novinara Srbije.

U spornom tekstu je objavljena infomacija, dobijena od anonimnog izvora, bez ikakvog pokušaja da se ona proveri i da se čitaocima ponudi bilo kakav dokaz za veoma ozbiljne optužbe. Na ovaj način je prekršena i odredba koje se odnosi na obavezu postupanja sa dužnom profesionalnom pažnjom, odnosno na zabranu slepog verovanja izvoru, koji možda iskaz prilagođava svojim interesima.

Novinar je tekst napisao samo na osnovu infomacije dobijene od verovatno nepouzdanog izvora, nije konsultovao ni jedan drugi, niti je infomaciju proverio u nadležnom sudu. Time je prekršeno i pravilo pretpostavke nevinosti jer je Lazovićev otac proglašen krivim, a da čitocima nije ponuđen nikakav dokaz da pravosnažna presuda zaista postoji.

Čak i da je sporni podatak tačan, Lazović ni na koji način ne može biti odgovoran za to što se dogodilo i ne postoji razlog da se dovodi u bilo kakvu vezi sa nečim u čemu je možda učestvovao njegov pokojni otac. Zbog toga je, po mišljenju Komisije, prekršena i tačka 1 iz poglavlja Poštovanje privatnosti, po kojoj novinar ima obavezu da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše. Kodeks novinara Srbije propisuje da je pravo na privatnost javnih ličnosti suženo, ali to nikako ne znači da mediji mogu da ga krše bez ikakvog razloga i objašnjenja. Podaci iz privatnog života javnih ličnosti objavljuju se samo ukoliko je to u interesu javnosti, odnosno ukoliko imaju direktne posledice na više ljudi,

ukoliko su u suprotnosti sa duhom funkcije koju ta ličnost obavlja ili idejama koje javno zastupa. Objavljena informacija ne ispunjava nijedan od ovih uslova.

Beograd, 29.12.2022.

Predsedavajuća

Jelka Jovanović